

Глибока Росія: САНКЦІЇ ДЛЯ БІДНИХ

Що росіяни обговорювали "вКонтакте" та в "Telegram" з 28 вересня по 4 жовтня

Період	28 вересня по 4 жовтня 2026
Платформи	ВКонтакте, Telegram (регіональні спільноти)

Ключові висновки

22 вересня 2026 року Рада ЄС ухвалила рішення не продовжувати персональні санкції щодо російських мільярдерів Алішера Усманова та Міхаїла Фрідмана.

Зняття санкцій з російських мільярдерів залишилося практично непоміченим та не викликало широкого суспільного обговорення. Поодинокі повідомлення були у Краснодарському краї, Ленінградській, Вологодській, Липецькій, Самарській, Ульяновській, Свердловській і Новосибірській областях, ТО ОРДЛО. Новини мали другорядний характер, обмежувалися коротким викладом інформації та залишилися без коментарів. Непрямі згадки без зв'язку до цієї події траплялися у Башкортостані та Хабаровському краї.

Реакція аудиторії була поодинокую та переважно скептичною. Висловлювали недовіру до причин зняття санкцій з Усманова, припускаючи, що він міг заплатити за таке рішення. Обурювалися нерівністю застосування санкцій через те, що мільярдерам їх скасували, а для студентів через санкції відмовили у навчальних візах.

Смерть співробітниці протичумного інституту викликала тривогу через суперечливі повідомлення про причини. Обговорювали, чому спочатку говорили про одну причину, а потім про іншу, і кому в такій ситуації взагалі вірити. Намагалися зрозуміти, чи могла статися аварія, як у такому випадку мав діяти персонал і чому могло з'явитися багато контактних осіб. Новину часто сприймали як ще одну небезпеку на додачу до війни, пандемії та інших криз. Звідси багато чорного гумору, згадок про “середньовіччя” та загальне відчуття, що погані події накладаються одна на одну. Новини про можливі карантинні заходи повернули стару суперечку навколо масок та обмежень. Одні закликали посилити заходи безпеки, інші ставилися до них скептично.

Загалом найбільше народ зачепила відсутність зрозумілого пояснення того, що сталося. Саме різні версії в публікаціях стали головним джерелом тривоги й недовіри.

Атаки БПЛА залишалися однією з наймасовіших тем і були представлені у понад 70 регіонах. У коментарях дедалі помітніше звикання до постійних сигналів тривоги. Однак публіка продовжує запитувати, де ховатися, чому повідомлення іноді приходять із запізненням і наскільки офіційні дані відповідають тому, що вони бачать самі.

1. САНКЦІЇ ДЛЯ БІДНИХ

Зняття санкцій ЄС із Фрідмана й Усманова

22 вересня 2026 року Рада ЄС ухвалила рішення [не продовжувати персональні санкції](#) щодо російських мільярдерів Алішера Усманова та Михайла Фрідмана.

Рішення стало результатом складного [компромісу між країнами ЄС](#). Франція домогалася виключення Усманова, а Словаччина та Люксембург підтримували зняття обмежень із Фрідмана. Французьку [позицію пов'язували](#) з переговорами про звільнення громадян Франції в Азербайджані, люксембурзьку — з арбітражною вимогою Фрідмана приблизно на \$16 млрд. Латвія виступала проти такого рішення, однак зрештою утрималася, що дозволило його ухвалити.

Речник президента РФ Дмитрій Песков прокоментував пропозиції європейських держав щодо виключення Усманова та Фрідмана зі списку, назвавши [санкції незаконними](#), і що вони повинні бути зняті й з інших російських бізнесменів.

РБК із посиланням на Bloomberg повідомило, що [щонайменше двоє підприємців вивчатимуть цей досвід](#), щоб домогтися зняття санкцій для себе.

Реакції в регіонах

Зняття санкцій з російських мільярдерів Алішера Усманова та Михайла Фрідмана залишилося практично непоміченим та не викликало широкого суспільного обговорення.

Поодинокі повідомлення були у Краснодарському краї, Ленінградській, Вологодській, Липецькій, Самарській, Ульяновській, Свердловській і Новосибірській областях, ТО ОРДЛО. Новини мали другорядний характер, обмежувалися коротким викладом інформації та залишилися без коментарів. Непрямі згадки без зв'язку до цієї події траплялися у Башкортостані та Хабаровському краї.

Реакція аудиторії була поодиноким та переважно скептичною. Висловлювали недовіру до причин зняття санкцій з Усманова, припускаючи, що він міг заплатити за таке рішення. Подекуди обурювалися нерівністю застосування санкцій через те, що мільярдерам їх скасували, а для студентів через санкції відмовили у навчальних візах.

Єкатеринбург

«А за что с усманова сняли санкции? Заплатил чоле врагу, скажем так» —

26 вер о 5:57

2. Тиждень у російському регіональному "вКонтакте" та в "Telegram"

Топові обговорення в Telegram та ВКонтакте

1. Смерть співробітниці протичумного інституту і суперечливі версії

Смерть співробітниці протичумного інституту викликала тривогу через суперечливі повідомлення про причини. Спочатку поширювалася версія про аварію в лабораторії, пізніше заговорили про пневмонію. Станом на 4 жовтня Роспотребнадзор повідомляв про пневмонію невстановленого походження, тому говорити про підтверджений спалах немає підстав.

Обговорювали, чому спочатку говорили про одну причину, а потім про іншу, і кому в такій ситуації взагалі вірити. Намагалися зрозуміти, чи могла статися аварія, як у такому випадку мав діяти персонал і чому могло з'явитися багато контактних осіб.

Новину часто сприймали як ще одну небезпеку на додачу до війни, пандемії та інших криз. Звідси багато чорного гумору, згадок про "середньовіччя" та загальне відчуття, що погані події накладаються одна на одну.

Повідомлення про можливі карантинні заходи повернули стару суперечку навколо масок та обмежень. Одні закликали посилити заходи безпеки, інші ставилися до них скептично.

Іркутська область

«Власти призвали не паниковать , не закупаться 🤝👍 Аэропорт Иркутска работает в штатном режиме ... все по плану Руководитель института должен быть привлечен к уголовной ответственности . Нет учета , нет камер наблюдения ... 25 сентября разбила пробирку -29 госпитализирована !!!! Любой мало близкий к медицине человек знает : случилось -сообща -самоизолируйся !!!!»

— 3 окт в 14:21, ♥22

«Любовь, видимо нас в России много или нас продали , чтоб освободить земли русские для других наций , геноцид не иначе.» — 3 окт в 14:55, ♥8

Іркутська область

«Полстраны знают про чуму в Шелехове, а местные прикормленные СМИ не называют вещи своими именами 🤡» — 3 окт в 8:12, ♥21

Бурятія

«Сначала подтвердилась чума а теперь пневмония как то очень странно» — 4 окт в 18:09, ♥16

2. Індексація комунальних тарифів з 1 жовтня

Підвищення комунальних тарифів з 1 жовтня викликало переважно негативну реакцію. У підвищенні вбачали непопулярне рішення, яке відклали до завершення голосування, а в коментарях саркастично “дякували” “Єдиній Росії”. Порівнювали нові платежі зі своїми зарплатами й пенсіями та писали, що доходи за комуналкою просто не встигають. Особливо часто згадували пенсіонерів, зимові рахунки та дедалі більше навантаження на сімейний бюджет.

Окремо запитували, за що саме доводиться платити більше. Згадували старі труби, проблеми з водою та погану якість послуг і сумнівалися, що після індексації щось реально покращиться. Рідше зростання платежів пов’язували з військовими витратами та загальним навантаженням війни на бюджет.

Омськ

«Опять проклятое НАТО повышает тарифы на отечественное ЖКХ» — 1 окт в 9:55, ♥133

Кемеровська область

«Да они там совсем уже охренели !!! А не пошли бы они со своим тарифом на хрен !!!» — 30 сен в 5:57, ♥73

«Чистые, хрен без соли скорее всего мы будем доедать , они то там все в шоколаде, как то так, все терпят, никто ничего не предпринимает 🙄» — 30 сен в 6:59, ♥40

Липецк

«Как выжить пенсионерам? Вообще как дальше жить?» — 2 окт в 12:44, ♥6

3. Бідність чоловіків як причина розлучення

Публікація про бідність чоловіків як одну з причин розлучень стала широко обговорюваною темою, де піднімали питання про гроші, стосунки й очікування від партнера. Говорили про завищені матеріальні вимоги до чоловіків і очікування, що саме вони мають забезпечувати дорогий рівень життя. Інші наголошували, що стосунки мають будуватися на спільних зусиллях, де обидва партнери можуть працювати, заробляти й разом вирішувати фінансові проблеми. Звучала й думка, що любов і нормальні стосунки не повинні залежати лише від рівня доходу. Водночас багато хто не погоджувався з самим спрощенням теми до “бідності”. Коментатори писали, що причиною розлучення може бути не нестача грошей, а небажання працювати, залежності, зради або загальні проблеми у стосунках.

4. Іпотека та доступність житла

Обговорювали рейтинги доступності іпотеки, повідомлення про сімейні пільги й умови кредитування та переліки змін з 1 жовтня. Нові умови сімейної іпотеки насамперед обговорювали через власні можливості купити житло. Багато хто порівнював необхідний дохід і початковий внесок зі своєю зарплатою та писав, що

навіть пільгова іпотека для них залишається недоступною або означає борг на багато років. Обговорювали, кому саме має допомагати сімейна іпотека, що робити бездітним, сім'ям з однією або вже старшою дитиною, і критикували прив'язку пільг до кількості дітей. Звучала й думка, що більшу підтримку мають отримувати саме багатодітні сім'ї.

Татарстан

«Получается жилье не доступно. О какой рождаемости можно говорить. Тем более молодым семья и не только» — 1 окт в 20:41, ♥30

Частина реакцій знову була пов'язана з виборами. Казали, що після голосування обіцянки перетворилися у нові витрати та складніші умови, дорікали "Єдиній Росії".

5. Указ про збільшення штатної чисельності російських військ

Збільшення чисельності армії багато хто сприйняв як можливий натяк на новий набір або мобілізацію, висловлюючи недовіру до пояснень про "доукомплектування", занепокоєння військовими витратами на тлі зростання тарифів і низьких доходів. Вимагали, щоб у війні брали участь не лише звичайні громадяни, а й діти депутатів та представників еліти.

Обговорювали плутанину навколо самої чисельності, намагаючись зрозуміти, скільки в новому штаті безпосередньо військовослужбовців, а скільки припадає на цивільний та допоміжний персонал.

Були й аргументи на підтримку збільшення армії. Наголошували, що розширення штату не обов'язково означає нову мобілізацію, та підтримували його як необхідне для посилення оборони й стримування загроз рішення, хоча така позиція не була домінуючою.

6. Скорочення онкологічного фінансування у проекті бюджету

Можливе скорочення фінансування онкологічної допомоги викликала передусім страх за пацієнтів, що не можуть чекати лікування, і сприймали такі зміни як загрозу для тих, хто й так перебуває у вразливому становищі.

Багато коментаторів порівнювали витрати на медицину з іншими бюджетними пріоритетами. Згадували війну, блокування інтернету та інші державні витрати й запитували, чому на це гроші знаходяться, а на медицину постійно стає менше.

Окремо претензії адресували чиновникам і "Єдиній Росії". Пропонували скорочувати не медичні програми, а зарплати посадовців, а також говорили про нерівність, де для самих представників влади, на думку користувачів, необхідне лікування завжди знайшлося б. Згадували попередню "оптимізацію" медицини та загалом сумнівалися в тому, наскільки ефективно витрачаються кошти.

7. Законопроект про заборону ідеологій проти традиційних цінностей

Найбільше запитань викликало саме поняття “традиційних цінностей”. Публіка не розуміла, що конкретно під нього підпадатиме, і побоювалися, що через розмиті формулювання заборонити можна буде майже будь-що. У коментарях іронізували, що за такої логіки поступово можна дійти до “заборони всього”. Коментатори згадували корупцію, закордонне майно, розлучення та особисте життя посадовців і запитували, наскільки вони самі відповідають цінностям, які пропонують захищати законом.

8. Паливна криза

Ситуація з бензином відрізняється залежно від регіону й навіть конкретної АЗС. У Нижньогородській області населення закликали частіше користуватися громадським транспортом і дотримуватися системи “парний–непарний”, а в окупованому Севастополі діяли QR-коди, ліміт у 20 літрів і визначені години продажу.

У коментарях найбільше говорили про черги, обмеження та різний доступ до пального. Підозрювали штучне обмеження продажу або привілеї для посадовців, тоді як інші пояснювали перебої звичайною роботою АЗС і необхідністю приймати нову партію пального. Були й користувачі, які взагалі не бачили дефіциту у своєму місті. Окремо обговорювали, чи стане бензин нижчих екологічних класів дешевшим і чи не позначиться нижча заявлена якість на автомобілях.

Калузька область

«Все 92 заправили теперь очередь в автосервис 😊😊😊» — 2 окт в 21:15, ♥12

9. Атаки БПЛА, ракетні загрози й сирени

Атаки БПЛА залишалися однією з наймасовіших тем і були представлені у понад 70 регіонах. У коментарях дедалі помітніше звикання до постійних сигналів тривоги. Однак публіка продовжує запитувати, де ховатися, чому повідомлення іноді приходять із запізненням і наскільки офіційні дані відповідають тому, що вони бачать самі.

Після повідомлень про пошкодження та поранених вимагають зрозумілої допомоги тим, хто постраждав, і скаржаться на затяжне відновлення будинків.

Також звучать подяки ППО, звинувачення України та заклики завершити війну.

Ростов

«Налоги платите, коммуналку платите, а дальше ебитесь, как хотите, государство вам ничего не должно.» — 29 сен в 12:29, ♥181

Іронізують у Волгограді

«Хватит выдумывать никакие ракеты сегодня ночью не взрываются, это звуки аплодисментов радостных волгоградцев которые благодарят партию единая россия и лично Владимира Владимировича Путина 🙌» — 2 окт в 2:05, ♥22

Белгород

«Сколько пролито крови, сколько горя людского, сколько погибло наших мальчиков и мирных жителей, не в чем не повинных детей. Из-за жадности к наживе. кого-то сколько горя на Курской земле» — 4 окт в 7:15, ♥14

Курськ

«Диктатор пришел к власти в одной богатой нефтью стране, разграбил казну, раздал богатства друзьям и оставил народ в бедности. Он отменил выборы, закрыл независимые СМИ, посадил несогласных и отправил главного соперника. Когда его рейтинг упал, он напал на соседнюю страну, обещая победить за три дня. Война длилась шесть лет, прошли две мобилизации, а миллионы молодых людей уехали из страны. В итоге диктатор проиграл войну и был расстрелян. Страна называлась Парагвай.» — 4 окт в 18:07, ♥43

Пермський край

«Ох как надоело это всё!» — 2 окт в 5:19, ♥53

Методологія

Що це за проєкт. Системний моніторинг настроїв у російських регіонах — з фокусом на критичних і негативних дописах як індикаторі того, що дратує, лякає або обурює людей. Висновки спираються на два паралельні джерела з моніторингу регіональних групи Вконтакте та Телеграм.

ВКонтакте та Telegram. Автоматизований збір даних у регіональних російських спільнотах у ВКонтакте (536 груп) та Telegram (428 каналів) — регіональні новинні канали, місцеві пабліки, обласні ЗМІ, локальні “чат-боти” з аудиторією від кількох тисяч до сотень тисяч підписників. Покриття — всі російські регіони та окуповані території України. Додатково використані спостереження регіональних аналітиків.

Цитати у тексті звіту подані дослівно.